ΕΝΑΣ ΑΡΛΕΚΙΝΟΣ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ

Η ιστορία του Αρλεκίνου

Μια φορά κι έναν καιρό στην πόλη με τις γόνδολες, τη Βενετία, ζούσε ένα φτωχό παιδάκι, ο Αρλεκίνος. Τις μέρες της Αποκριάς, στη Βενετία γιορτάζουν το καρναβάλι με παρελάσεις και γιορτές. Όλοι ντύνονται μασκαράδες και κρυμμένοι πίσω από τις μάσκες τους γλεντάνε μέχρι το πρωί.
Ο μικρός Αρλεκίνος, κάθε απόγευμα, καθόταν στο παράθυρο, έβλεπε τους γελαστούς μασκαράδες που περνούσαν παρέες παρέες κάτω από το σπίτι του και μερικές φορές ένα δάκρυ κυλούσε στο μαγουλάκι του. Θυμόταν πώς ντυνόταν κι αυτός μασκαράς μαζί με τον πατέρα του και τη μητέρα του και κάνανε βόλτες στην πλατεία το Αγίου Μάρκου με τα περιστέρια.
Τώρα πια όλα ήταν διαφορετικά !
Ο πατέρας είχε πεθάνει και η καημένη η μητέρα του με μεγάλη δυσκολία κατάφερνε να πληρώνει τα έξοδά τους.
Σκούπιζε, λοιπόν, το δάκρυ του και χαιρετούσε τους γελαστούς μασκαράδες που του φώναζαν να κατέβει μαζί τους στο γλέντι.
Η μαμά του είδε το κρυφό δάκρυ του Αρλεκίνου και ανέβηκε στη σοφίτα αποφασισμένη να βρει κάτι, έστω κι ένα παλιό ρούχο, για να μασκαρέψει το λυπημένο παιδί της.
Κάτι μικρά κουρελάκια από υφάσματα της έδωσαν την ιδία !
Τα μάζεψε όλα, πήρε τα ραφτικά της και δούλεψε μέχρι το πρωί.
Ένωσε τα μικρά κομματάκια, έκανε ένα μεγάλο πολύχρωμο πανί και μ’ αυτό έραψε μια φανταχτερή στολή, που άλλη δεν είχε ξαναγίνει !
Ξύπνησε χαρούμενη το Αρλεκίνο και τον έντυσε με τη στολή.
Φούντωσε τα κατσαρά καστανά μαλλάκια του παιδιού και, σαν τελευταία πινελιά, άνοιξε δυο τρύπες με το ψαλίδι της σε μια μαύρη βελούδινη λωρίδα και την έδεσε στα μάτια του παιδιού για μάσκα !

- Το αποτέλεσμα ήταν θαυμάσιο !
  Ευτυχισμένος ***ο Αρλεκίνος,*** με τα δάκρυα απ’ τα παράπονα να λάμπουν στα ματάκια του, έδωσε ένα σκαστό φιλί στη μανούλα του και έτρεξε στην πλατεία.
  Τα πυροτεχνήματα έλαμπαν στον ουρανό και τα παιδιά μάζευαν καραμέλες και σοκολάτες που πετούσαν οι άρχοντες από τα μπαλκόνια.
  Όταν έφτασε στην πλατεία ο Αρλεκίνος, όλοι θαύμαζαν τη φορεσιά του, κι εκείνος χαρούμενος άρχισε να χορεύει χωρίς να φανερώνει ποιος είναι.
  -Ποιος είσαι; τον ρωτούσαν πολλοί.
  Είσαι από τη Βενετία;
  Που αγόρασες αυτή τη θαυμάσια στολή;
  Ο Αρλεκίνος χαμογελούσε και κρατούσε καλά φυλαγμένο το μυστικό του, ώσπου μια κοπελίτσα τού άρπαξε τη μάσκα.
  -Είναι ο Αρλεκίνος ! φώναξαν κάποιοι ξένοι.
  -Αυτός είναι ο βασιλιάς του καρνάβαλου, φώναξαν όλοι μαζί και του πρόσφεραν φρούτα και γλυκά χορεύοντας χαρούμενοι γύρω του.
  Ο Αρλεκίνος χόρεψε ξέφρενα όλη νύχτα και το πρωί γύρισε στο σπίτι του φορτωμένος με γλυκά.
  Ένας χρόνος πέρασε.
  Την επόμενη χρονιά, μόλις πλησίαζε η Αποκριά, όλοι έτρεξαν στη μητέρα του Αρλεκίνου και πλήρωναν όσο όσο για να ράψουν μια πολύχρωμη φορεσιά αρλεκίνου!

Υπηρέτης δύο αφεντάδων

Εικονογράφηση
Wladimir Dowgiallo

Διασκευή
Μαρία Αγγελίδου

Υπηρέτης δύο αφεντάδων

- Ένας παμπόνηρος και δαιμόνιος υπηρέτης,ο Τρουφαλδίνο-Αρλεκίνος, στην ανάγκη του για επιβίωση, αναλαμβάνει να υπηρετήσει ταυτόχρονα δύο αφεντάδες. Και ενώ όλα δείχνουν αίσια, οι δύο κύριοι του βρίσκονται την ίδια ώρα, στο ίδιο σημείο. Με ζωηρή φαντασία και γρήγορο μυαλό, ο υπηρέτης μας προσπαθεί να σώσει την κατάσταση, περιπλέκοντας τις συγκυρίες με το σκέρτσο και την εξυπνάδα του.
  Ο Υπηρέτης του Γκολντόνι, μας διδάσκει πόσο πολύτιμη είναι η αφοσίωση για τον άνθρωπο, αφού του δίνει ένα μεγάλο εφόδιο να καλυτερέψει τη ζωή του. Μέσα σε ένα κλίμα παιχνιδιού, με ευφυή ευρήματα, ξεκαρδιστικές καταστάσεις, χορό, τραγούδι και λαμπερά κοστούμια, ο δικός μας υπηρέτης, μας διασκεδάζει με τις γκάφες του.
- Ο Αρλεκίνος ήταν υπαρκτό πρόσωπο. Ήταν ο πεινασμένος υπηρέτης με το πολύχρωμο από τα πολλά μπαλώματα κοστούμι του.

Η παράσταση «Υπηρέτης δύο αφεντάδων» άρεσε πολύ στα δύο παιδιά. Η Ισμήνη ενθουσιάστηκε από τη στολή του Αρλεκίνου, ο οποίος πρωταγωνιστούσε σε αυτήν την παράσταση. Μετά από λίγες μέρες έπεσε στα χέρια της ένα παιδικό περιοδικό όπου είδε την παρακάτω σελίδα...

Υλικά:

- Χρωματιστά χαρτόνια
- Κόλλα
- Κομφετί
- Πούλιες
- Ψαλίδι

Εκτέλεση:

Κόβουμε επτά γεωμετρικά σχήματα από τα χρωματιστά χαρτόνια: έναν κύκλο, δύο τρίγωνα ισόπλευρα (το ένα μικρό και το άλλο μεγαλύτερο) και τέσσερα τρίγωνα ισοσκελή (δύο μικρά και δύο μεγαλύτερα). Για να φτιάξουμε ένα ισόπλευρο τρίγωνο, φροντίζουμε όλες οι γωνίες του να είναι ίσες, δηλαδή κάθε γωνία του να είναι 60°. Ενώ για να φτιάξουμε ένα ισοσκελές, πρέπει μόνο οι δυο γωνίες του να είναι ίσες.

Αρχικά κολλάμε τον κύκλο-κεφάλι πάνω στο χαρτόνι, μετά το μικρό ισόπλευρο τρίγωνο για το καπέλο. Κατόπιν κολλάμε το μεγάλο ισόπλευρο τρίγωνο για το σώμα, τα δύο μικρά ισοσκελή τρίγωνα για τα χέρια και τα δύο μεγάλα ισοσκελή τρίγωνα για τα πόδια. Μετά κολλάμε τις πούλιες για τα μάτια του Αρλεκίνου και για τα κουμπιά της στολής του.

Τέλος, επειδή ο Αρλεκίνος παίζει με κάποια μπαλάκια σχεδιάζουμε πάνω από το κεφάλι του κύκλους και τους γεμίζουμε με κομφετί.

Ο Αρλεκίνος σας είναι έτοιμος. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν κάρτα ή μεγάλη αφίσα για την τάξη σας.

Κωνσταντίνα Νικολούλια, Περιοδικό: «Παράθυρο στην εκπαίδευση του παιδιού»,

- **ΔΙΑΒΑΣΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**
- **Τι είδος κείμενο είναι;**
- **Άσκηση 1 σελ. 63.**
  Κάνε τις ασκήσεις

Βιβλίο σελ. 63

1. Στο μάθημα της Αισθητικής Αγωγής αποφασίσατε να κατασκευάσετε μια αφίσα με τον Αρλεκίνο για να στολίσετε την τάξη σας. Σιγουρευτείτε ότι έχετε καταλάβει τις οδηγίες κατασκευής του, απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις.

- Ποια είναι τα υλικά που χρειαζόμαστε για να κατασκευάσουμε τον Αρλεκίνο;

Υλικά:
- Χρωματιστά χαρτόνια
- Κόλλα
- Κομφετί
- Πούλιες
- Ψαλίδι

- Πόσα και ποια γεωμετρικά σχήματα από χαρτόνι πρέπει να κόψουμε;

Εκτέλεση:

Κόβουμε επτά γεωμετρικά σχήματα από τα χρωματιστά χαρτόνια: έναν κύκλο, δύο τρίγωνα ισόπλευρα (το ένα μικρό και το άλλο μεγαλύτερο) και τέσσερα τρίγωνα ισοσκελή (δύο μικρά και δύο μεγαλύτερα). Για να φτιάξουμε ένα

Βιβλίο σελ. 63

- Τι σχήμα έχει το σώμα του Αρλεκίνου;

τρίγωνο

ισόπλευρο

τερα). Για να φτιάξουμε ένα ισόπλευρο τρίγωνο, φροντίζουμε όλες οι γωνίες του να είναι ίσες, δηλαδή κάθε γωνία του να είναι 60°. Ενώ για να

- Από τι γεωμετρικά σχήματα σχηματίζονται τα πόδια του Αρλεκίνου;

τρίγωνα

ισοσκελή

του να είναι 60°. Ενώ για να φτιάξουμε ένα ισοσκελές, πρέπει μόνο οι δυο γωνίες του να είναι ίσες.

- Με ποιον τρόπο ολοκληρώνεται η κατασκευή;

Βιβλίο σελ. 63

τα δύο μεγάλα ισοσκελή τρίγωνα για τα πόδια. Μετά κολλάμε τις πούλιες για τα μάτια του Αρλεκίνου και για τα κουμπιά της στολής του.

Τέλος, επειδή ο Αρλεκίνος παίζει με κάποια μπαλάκια σχεδιάζουμε πάνω από το κεφάλι του κύκλους και τους γεμίζουμε με κομφετί.

Οι εγκλίσεις του ρήματος

❖Οι κύριες εγκλίσεις των ρημάτων είναι:

❖Εγκλίσεις λέγονται οι διάφορες μορφές που παίρνει το ρήμα για να φανερώσει τη ψυχική διάθεση εκείνου που μιλάει (του υποκειμένου του ρήματος).

- **η οριστική**
- **η υποτακτική**
- **η προστακτική**

Η οριστική, που φανερώνει πως αυτό που σημαίνει το ρήμα είναι κάτι το βέβαιο και πραγματικό, είτε η πρόταση είναι καταφατική είτε είναι αρνητική είτε είναι ερωτηματική π.χ.:

Προσέχουμε πάντα στο δρόμο.

Δεν προσέχουμε πάντα στο δρόμο.

Προσέχετε πάντα στο δρόμο;

Η υποτακτική, που φανερώνει πως αυτό που σημαίνει το ρήμα είναι κάτι που θέλουμε ή περιμένουμε να γίνει π.χ.:

Θέλω από σάς **να προσέχετε** πάντα στο δρόμο.

Ίσως **να έρθει αύριο.**

- **η προστακτική,** προσταγή, προτροπή, απαγόρευση -τι χρησιμοποιούμε δηλαδή για να προτρέψουμε, να παρακαλέσουμε κάποιον να κάνει κάτι π.χ.:

- **Σταμάτα** να φωνάζεις.(προσταγή)
- **Διαβάστε** περισσότερο.(προτροπή)
- **Κάνε** μου τη χάρη.(παράκληση)
- **Πήγαινε,** παιδί μου, στο καλό. (ευχή)
- **Κάνε** ό,τι θέλεις.(παραχώρηση)

2. Υπογραμμίστε τα ρήματα με τα οποία δίνονται οι οδηγίες κατασκευής του Αρλεκίνου. Σε ποια έγκλιση, σε ποιο πρόσωπο και σε ποιον αριθμό βρίσκονται;

Βιβλίο σελ. 63

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ
Α΄ ΠΡΟΣΩΠΟ
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ

Εκτέλεση:

Κόβουμε επτά γεωμετρικά σχήματα από τα χρωματιστά χαρτόνια: έναν κύκλο, δύο τρίγωνα ισόπλευρα (το ένα μικρό και το άλλο μεγαλύτερο) και τέσσερα τρίγωνα ισοσκελή (δύο μικρά και δύο μεγαλύτερα). Για να φτιάξουμε ένα ισόπλευρο τρίγωνο, φροντίζουμε όλες οι γωνίες του να είναι ίσες, δηλαδή κάθε γωνία του να είναι 60°. Ενώ για να φτιάξουμε ένα ισοσκελές, πρέπει μόνο οι δυο γωνίες του να είναι ίσες.

Αρχικά κολλάμε τον κύκλο-κεφάλι πάνω στο χαρτόνι, μετά το μικρό ισόπλευρο τρίγωνο για το καπέλο. Κατόπιν κολλάμε το μεγάλο ισόπλευρο τρίγωνο για το σώμα, τα δύο μικρά ισοσκελή τρίγωνα για τα χέρια και τα δύο μεγάλα ισοσκελή τρίγωνα για τα πόδια. Μετά κολλάμε τις πούλιες για τα μάτια του Αρλεκίνου και για τα κουμπιά της στολής του.

Τέλος, επειδή ο Αρλεκίνος παίζει με κάποια μπαλάκια σχεδιάζουμε πάνω από το κεφάλι του κύκλους και τους γεμίζουμε με κομφετί.

Ο Αρλεκίνος σας είναι έτοιμος. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν κάρτα ή μεγάλη αφίσα για την τάξη σας.

Ξαναδιαβάστε τις οδηγίες κατασκευής του Αρλεκίνου μετατρέποντας τα ρήματα που δίνουν οδηγίες *κόβουμε, φροντίζουμε, κολλάμε, σχεδιάζουμε και γεμίζουμε* στη συνοπτική προστακτική, π.χ. Κόψτε επτά γεωμετρικά σχήματα...

κόψτε

Βιβλίο σελ. 63

φροντίστε

κολλήστε

σχεδιάστε

γεμίστε

Εκτέλεση:

Κόβουμε επτά γεωμετρικά σχήματα από τα χρωματιστά χαρτόνια: έναν κύκλο, δύο τρίγωνα ισόπλευρα (το ένα μικρό και το άλλο μεγαλύτερο) και τέσσερα τρίγωνα ισοσκελή (δύο μικρά και δύο μεγαλύτερα). Για να φτιάξουμε ένα ισόπλευρο τρίγωνο, φροντίζουμε όλες οι γωνίες του να είναι ίσες, δηλαδή κάθε γωνία του να είναι 60°. Ενώ για να φτιάξουμε ένα ισοσκελές, πρέπει μόνο οι δυο γωνίες του να είναι ίσες.

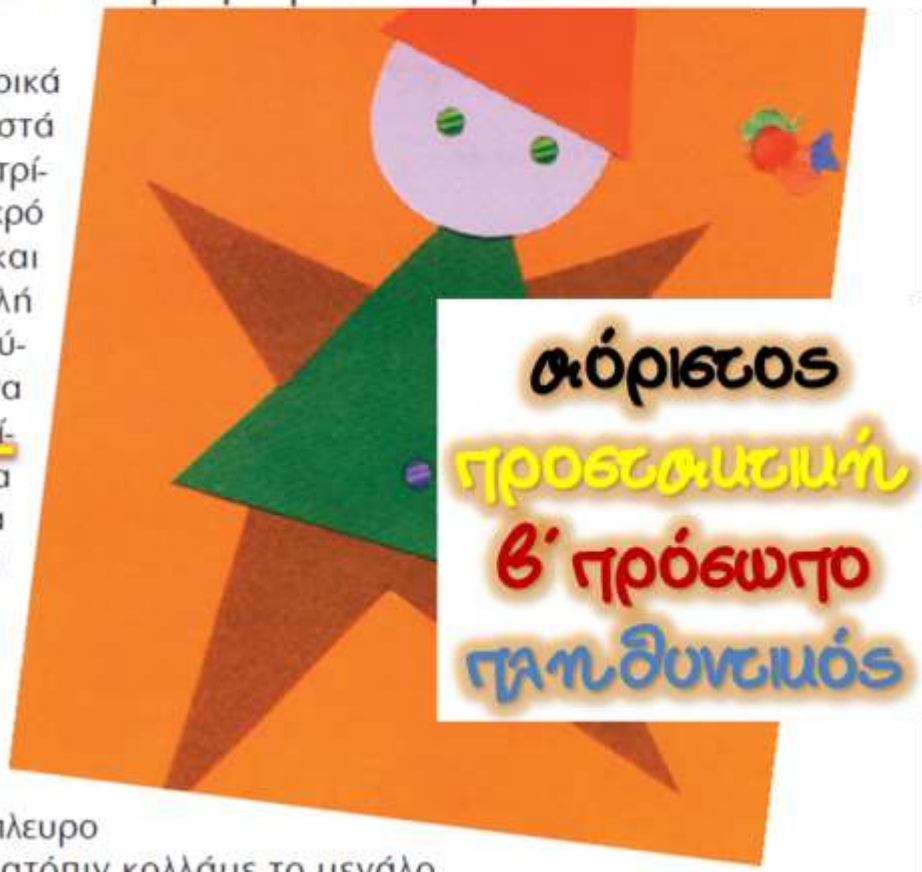

Αρχικά κολλάμε τον κύκλο-κεφάλι πάνω στο χαρτόνι, μετά το μικρό ισόπλευρο τρίγωνο για το καπέλο. Κατόπιν κολλάμε το μεγάλο ισόπλευρο τρίγωνο για το σώμα, τα δύο μικρά ισοσκελή τρίγωνα για τα χέρια και τα δύο μεγάλα ισοσκελή τρίγωνα για τα πόδια. Μετά κολλάμε τις πούλιες για τα μάτια του Αρλεκίνου και για τα κουμπιά της στολής του.

Τέλος, επειδή ο Αρλεκίνος παίζει με κάποια μπαλάκια σχεδιάζουμε πάνω από το κεφάλι του κύκλους και τους γεμίζουμε με κομφετί.

Ο Αρλεκίνος σας είναι έτοιμος. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν κάρτα ή μεγάλη αφίσα για την τάξη σας.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ
Κόβουμε	Να κόψετε	Κόψτε
Φροντίζουμε	Να φροντίσετε	Φροντίστε
Κολλάμε	Να κολλήσετε	Κολλήστε
Σχεδιάζουμε	Να σχεδιάσετε	Σχεδιάστε
Γεμίζουμε	Να γεμίσετε	Γεμίστε

Γράψτε τώρα τις οδηγίες μετατρέποντας τα παραπάνω ρήματα στη συνοπτική υποτακτική. Δώστε προσοχή στη σειρά με την οποία πρέπει να γίνουν οι εργασίες.

Βιβλίο σελ. 63

1. Πρέπει να κόψετε επτά γεωμετρικά σχήματα.
2. Πρέπει να φροντίσετε όλες οι γωνίες του να είναι ίσες.
3. Πρέπει να κολλήσετε τον κύκλο-κεφάλι πάνω στο χαρτόνι.
4. Πρέπει να κολλήσετε το μεγάλο ισόπλευρο τρίγωνο για το σώμα.
5. Πρέπει να κολλήσετε τις πούλιες για το μάτια και για τα κουμπιά.
6. Πρέπει να σχεδιάσετε κύκλους και να τους γεμίσετε κομφετί.

Βιβλίο σελ. 64

- Με πόσους και ποιους διαφορετικούς τρόπους λοιπόν μπορούμε να δώσουμε οδηγίες; Διαλέξτε μία από τις έξι οδηγίες κατασκευής του Αρλεκίνου και γράψτε τη με όσους τρόπους μάθατε.

Με 3 τρόπους δίνουμε οδηγίες

1) Οριστική ενεστώτα (α' πρόσωπο) σχεδιάζουμε
2) Υποτακτική αορίστου (β' πρόσωπο) να σχεδιάσετε
3) Προστακτική αορίστου (β' πρόσωπο) σχεδιάστε

Γραμματικό φαινόμενο: οριστική, υποτακτική, προστακτική Αορίστου

Να βάλεις τις παρακάτω προτάσεις στις εγκλίσεις που κάθε φορά λείπουν:

- Οριστ: Μαγείρεψες φαγητό για όλους.
  Υποτ: …Να μαγειρέψεις φαγητό για όλους……..
  Προστ: .Μαγείρεψε φαγητό για όλους……

- Οριστ: .Δούλεψες πιο σκληρά……
  Υποτ: ……Να δουλέψεις πιο σκληρά……..
  Προστ: Δούλεψε πιο σκληρά!

- Οριστ:..Μαζέψατε το τραπέζι……..
  Υποτ: Να μαζέψετε το τραπέζι.
  Προστ:Μαζέψτε το τραπέζι……

ΘΥΜΑΜΑΙ: Κρατώ το ρήμα στο ίδιο πρόσωπο!

3. Στην κατασκευή του Αρλεκίνου διαβάσαμε ότι, για να φτιάξουμε ένα ισόπλευρο τρίγωνο, φροντίζουμε όλες οι **γωνίες** του να είναι ίσες.

Βιβλίο σελ. 64

Συμπληρώστε τις παρακάτω φράσεις με τις λέξεις που ανήκουν στην οικογένεια της λέξης *γωνία*.

(γωνιά, τετράγωνο, γωνίτσα, γωνιακός, γωνία)

- Ο πρωταγωνιστής του έργου χτύπησε κατά λάθος στη γωνία ενός τραπεζιού που βρισκόταν στο κέντρο της σκηνής.
- Όλοι οι ηθοποιοί κάτι είχαν να πουν για τα παράξενα κοστούμια της παράστασης, εκτός από την πρωταγωνίστρια. Κάθισε στη γωνιά της και δεν ανακατεύτηκε.
- Ο Ρωμαίος, όταν άρχισε η παράσταση, κρύφτηκε σε μια γωνίτσα της σκηνής.
- Ο κύριος Όμηρος ψωνίζει από το γωνιακό μαγαζί απέναντι από το θέατρο.
- Ο Ρωμαίος δεν πρόσεξε τις οδηγίες κατασκευής και έφτιαξε το καπέλο του Αρλεκίνου τετράγωνο .

Ένας Αρλεκίνος από χαρτί

4. Συμπληρώστε στις παρακάτω προτάσεις τις λέξεις από το κείμενο που μας δείχνουν με **ποια σειρά** ακολουθούμε τα βήματα για να κατασκευάσουμε τον Αρλεκίνο.

Αρχικά κολλάμε τον κύκλο-κεφάλι πάνω στο χαρτόνι, μετά το μικρό ισόπλευρο τρίγωνο για το καπέλο. Κατόπιν κολλάμε το μεγάλο ισόπλευρο τρίγωνο για το σώμα, τα δύο μικρά ισοσκελή τρίγωνα για τα χέρια και τα δύο μεγάλα ισοσκελή τρίγωνα για τα πόδια. Μετά κολλάμε τις πούλιες για τα μάτια του Αρλεκίνου και για τα κουμπιά της στολής του.

Τέλος, επειδή ο Αρλεκίνος παίζει με κάποια μπαλάκια σχεδιάζουμε πάνω από το κεφάλι του κύκλους και τους γεμίζουμε με κομφετί.

Ο Αρλεκίνος σας είναι έτοιμος. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν κάρτα ή μεγάλη αφίσα για την τάξη σας.

- Αρχικά ..... πρέπει να κολλήσουμε τον κύκλο-κεφάλι.
- Κατόπιν ..... κολλάμε το μεγάλο τρίγωνο για το σώμα.
- Μετά ..... κολλάμε τις πούλιες για τα μάτια του Αρλεκίνου και για τα κουμπιά της στολής του.
- Τέλος ..... σχεδιάζουμε πάνω από το κεφάλι του κύκλους και τους γεμίζουμε με κομφετί.

Τι φανερώνουν οι λέξεις που συμπληρώσατε;

Αρχικά	πότε;	χρόνο
Κατόπιν	πότε;	χρόνο
Μετά	πότε;	χρόνο
Τέλος	πότε;	χρόνο

Οι άκλιτες λέξεις που προσδιορίζουν κυρίως τα ρήματα και φανερώνουν **τόπο, χρόνο, τρόπο, ποσό** κ.ά. λέγονται **επιρρήματα.**

Τα επιρρήματα που μας φανερώνουν χρόνο λέγονται **χρονικά** και απαντούν στην ερώτηση **πότε;**

Πότε;

τώρα, πριν, χτες, αύριο, πέρσι, φέτος, κάποτε, αρχικά, μετά, κατόπιν, ύστερα, τέλος, ποτέ, κάπου κάπου κ.ά.

χρονικά επιρρήματα

Χρονικά επιρρήματα

Οι άκλιτες λέξεις που προσδιορίζουν κυρίως τα ρήματα και φανερώνουν τόπο, τρόπο, χρόνο. ποσό κ.ά. λέγονται **επιρρήματα**. Τα επιρρήματα που μας φανερώνουν **χρόνο** λέγονται χρονικά και απαντούν στην ερώτηση **πότε**.

Τα πιο συνηθισμένα χρονικά επιρρήματα είναι τα εξής:

τώρα, πριν, χτες, αύριο, μεθαύριο, πέρσι, φέτος, του χρόνου, μετά, ύστερα, σε λίγο, αργότερα, κατόπιν, έπειτα, αρχικά, τέλος, πάντα, ποτέ, κάπου κάπου, συχνά κ.ά.

π.χ. Ο πατέρας επιστρέφει **αύριο**.

Δε βλεπόμαστε πολύ **συχνά**.

Εκτέλεση= πως θα φτιάξουμε το σχέδιο

Πρώτον πάρε το ψαλίδι και κόψε τα σχήματα γύρω γύρω.

Μετά πάρε τους μαρκαδόρους και βάψε τα σχήματα μέσα στις γραμμές.

Στο τέλος βάλε κόλλα για να κολλήσεις τα σχήματα το ένα με το άλλο.

Οι λέξεις που μας δείχνουν τον **τόπο**= **που** έγινε κάτι, τον **χρόνο**= **πότε** έγινε κάτι, τον **τρόπο** = **πώς** έγινε κάτι, το **ποσό**= **πόσο** μεγάλο ή μικρό είναι κάτι λέγονται

επιρρήματα

Τα επιρρήματα που δείχνουν τον χρόνο λέγονται **χρονικά επιρρήματα** και απαντούν στην ερώτηση **πότε;**

Πότε; → Τώρα, πριν, χτες, αύριο, πέρσι, φέτος, κάποτε, αρχικά, μετά, κατόπιν, ύστερα, τέλος, ποτέ,

Χρονικά Επιρρήματα

χτες προχτές

πρόπερσι μεθαύριο

πέρσι του χρόνου

αύριο

http://prwtokoudouni.weebly.com

Ασκήσεις

1. Να υπογραμμίσεις τα χρονικά επιρρήματα στις παρακάτω προτάσεις.

α) Πρόσφατα η γυναίκα του γέννησε.

β) Τις προάλλες μάλωσαν οι δυο τους πολύ άσχημα.

γ) Έχει πάντα την ίδια συμπεριφορά: δεν παραδέχεται ποτέ ότι κάνει λάθος.

δ) Παλιά άλεθαν τον καφέ στο χερόμυλο.

ε) Καλό είναι ν' αερίζεις καθημερινά το δωμάτιό σου.

στ) Σήμερα άρχισαν να βάφουν τους εξωτερικούς τοίχους του σπιτιού.

ζ) Φεύγω από το σπίτι νωρίς το πρωί και γυρίζω αργά το βράδυ.

2. Να γράψεις για κάθε χρονικό επίρρημα ένα αντίθετο.

α) πριν — Μετά

β) πέρσι — Φέτος

γ) ποτέ — Πάντα

δ) αργά — Γρήγορα

ε) σπάνια — Συχνά

στ) τελικά — Αρχικά

Υπάρχουν όμως και τα άλλα επιρρήματα!

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

τόπο πού; ΤΟΠΙΚΑ	χρόνο πότε; ΧΡΟΝΙΚΑ	τρόπο πως; ΤΡΟΠΙΚΑ	ποσό πόσο; ΠΟΣΟΤΙΚΑ	διασταγμό, άρνηση, βεβαιότητα ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΑ
εκεί, πουθενά, παντού, έξω, αλλού, μέσα, πάνω, κάτω, πίσω, εδώ, ανάμεσα, κ.ά	ποτέ, κάποτε, κάπου κάπου, αύριο, συχνά, συνήθως, ήδη, έγκαιρα, πια, χτες, νωρίς κ.ά	κάπως, αλλιώς, έτσι, ξαφνικά, μαζί, διαρκώς, χωριστά, μεμιάς, κυρίως, σιγά καλά κ.ά	κάμποσο, τόσο πολύ, σχεδόν, πόσο, αρκετά, λιγάκι, περίπου, πιο, καθόλου, τουλάχιστον, διόλου, όσο κ.ά	ναι, μάλιστα, βεβαίως, αλήθεια, ίσως τάχα, δήθεν, πιθανόν, άραγε, όχι, δεν, μην, όχι βέβαια, σωστά κ.ά

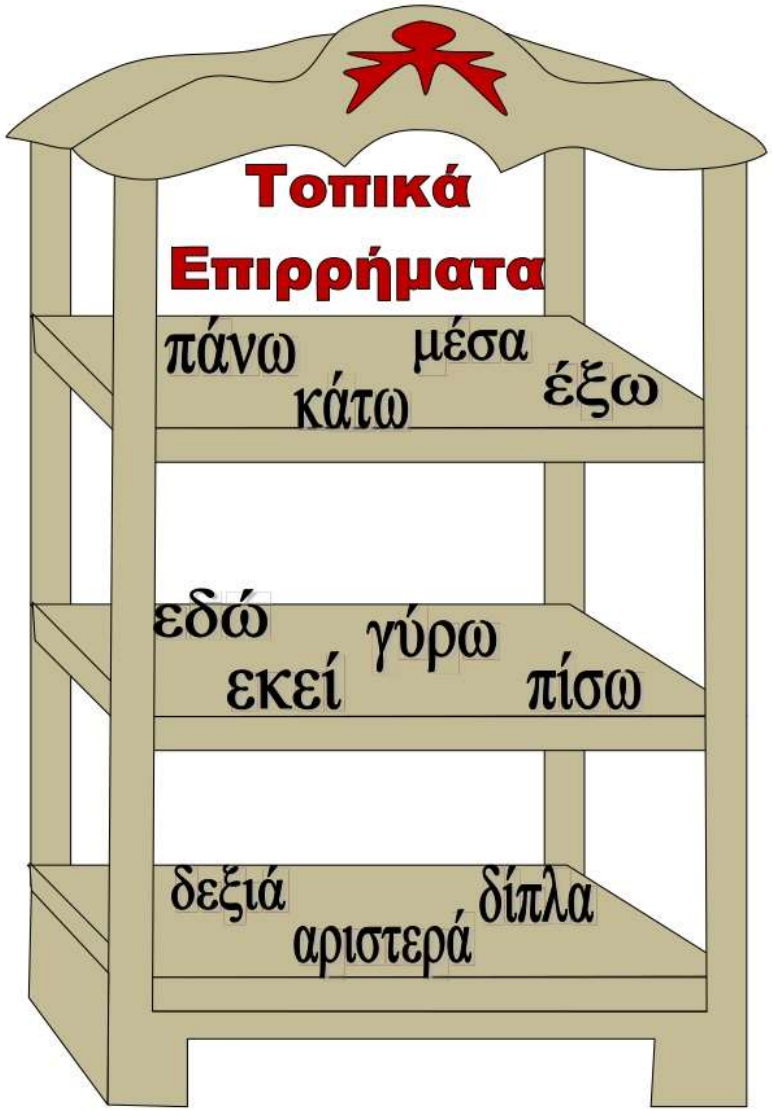

http://prwtokoudouni.weebly.com

Βήματα για να εντοπίσω τα επιρρήματα:

Βρίσκω το **ρήμα** (π.χ. τρέχω)

Ρωτώ: **πού** τρέχω; Η απάντηση που θα πάρω, είναι το **Τοπικό επίρρημα**.

πότε τρέχω; Η απάντηση που θα πάρω, είναι το **Χρονικό επίρρημα**.

πώς τρέχω; Η απάντηση που θα πάρω, είναι το **Τροπικό επίρρημα**.

πόσο τρέχω; Η απάντηση που θα πάρω, είναι το **Ποσοτικό επίρρημα**.

Η Ηλέκτρα παρακολούθησε το θεατρικό έργο του Τζιάνι Ροντάρι «**Μια ιστορία με ιστορίες**», διασκευασμένο από την Ξένια Καλογεροπούλου.

Διαβάστε ένα απόσπασμα από όσα έγραψε στο ημερολόγιό της και υπογραμμίστε τα επιρρήματα που φανερώνουν χρόνο.

Χτες το απόγευμα πήγαμε στο θέατρο «Μικρή Πόρτα» για να παρακολουθήσουμε το έργο: «Μια ιστορία με ιστορίες».

Ευτυχώς φτάσαμε στο θέατρο πριν αρχίσει η παράσταση. Ποτέ δεν είχαμε φτάσει στην ώρα μας. Γι' αυτό κι όταν καθίσαμε στις θέσεις μας, ήμουν πολύ ευχαριστημένη. Κάπου κάπου έριχνα κλεφτές ματιές στους θεατές, μήπως ανακαλύψω κάποια φίλη μου.

Ξαφνικά η αίθουσα σκοτείνιασε και αμέσως μετά φωτίστηκε μόνο η σκηνή, η οποία περιστρεφόταν! Πάνω της βρίσκονταν πέντε μεγάλα, πολύ μεγάλα, λευκά αυγά.

Ύστερα από λίγο άρχισαν να σκάνε ένα ένα. Αρχικά εμφανίστηκε ο λαίμαργος Πουλτσινέλα! Μετά ο «στρογγυλός» Μπαλαντσόνε. Κατόπιν η χαριτωμένη Κολομπίνα. Και τέλος ο αστείος Αρλεκίνος.

εφημερίδα *Τα Νέα*, 03/02/1999

Το πέμπτο αυγό όμως δε θα σκάσει ποτέ. Γιατί άραγε; Μα επειδή έκρυβε τον «Άνθρωπο που δεν Υπάρχει»...

Ερωτήσεις κατανόησης κειμένου της σελίδας 65

1. Πώς λέγεται το θέατρο στο οποίο πήγε η Ηλέκτρα και πώς η παράσταση την οποία παρακολούθησε;

.....

.....

2. Τι έκανε η Ηλέκτρα όταν κάθισε στη θέση της;

.....

.....

3. Τι έκανε εντύπωση στην Ηλέκτρα από την παράσταση;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Χτες το απόγευμα πήγαμε στο θέατρο «Μικρή Πόρτα» για να παρακολουθήσουμε το έργο: «Μια ιστορία με ιστορίες».

Ευτυχώς φτάσαμε στο θέατρο πριν αρχίσει η παράσταση. Ποτέ δεν είχαμε φτάσει στην ώρα μας. Γι' αυτό κι όταν καθίσαμε στις θέσεις μας, ήμουν πολύ ευχαριστημένη. Κάπου κάπου έριχνα κλεφτές ματιές στους θεατές, μήπως ανακαλύψω κάποια φίλη μου.

Ξαφνικά η αίθουσα σκοτείνιασε και αμέσως μετά φωτίστηκε μόνο η σκηνή, η οποία περιστρεφόταν! Πάνω της βρίσκονταν πέντε μεγάλα, πολύ μεγάλα, λευκά αυγά.

Ύστερα από λίγο άρχισαν να σκάνε ένα ένα. Αρχικά εμφανίστηκε ο λαίμαργος Πουλτσινέλα! Μετά ο «στρογγυλός» Μπαλαντσόνε. Κατόπιν η χαριτωμένη Κολομπίνα. Και τέλος ο αστείος Αρλεκίνος.

εφημερίδα *Τα Νέα*, 03/02/1999

Το πέμπτο αυγό όμως δε θα σκάσει ποτέ. Γιατί άραγε; Μα επειδή έκρυβε τον «Άνθρωπο που δεν Υπάρχει»...

1 ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

Συμπληρώνω τις **προτάσεις** με το **επίρρημα** που ταιριάζει.

- Η βροχή έπεφτε σιγανά_____.
- Ο δάσκαλος μιλάει ωραία_____.
- Ο πατέρας οδηγεί προσεκτικά_____.
- Ο αέρας φυσούσε δυνατά_____.
- Ο Γιάννης τρώει λαίμαργα_____.

(σιγανά – άσκοπα)
(ωραία – απαλά)
(προσεκτικά – δυνατά)
(δυνατά – ήσυχα)
(σίγουρα – λαίμαργα)

2 ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

Γράφω δίπλα σε κάθε **επίρρημα** το **αντίθετό** του.

μπροστά	≠	πίσω
άσχημα	≠	όμορφα
ευτυχώς	≠	δυστυχώς
κοντά	≠	γρήγορα
αργά	≠	Πολύ
λίγο	≠	σήμερα
χθες	≠	

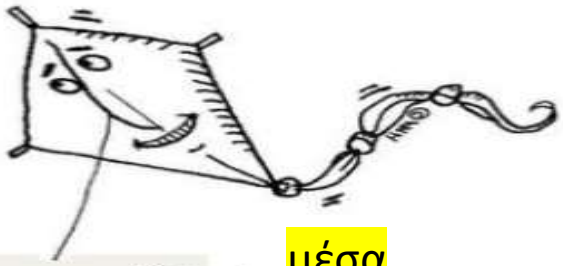

έξω	≠	μέσα
έτσι	≠	αλλιώς
δίκαια	≠	άδικα
κρυφά	≠	Φανερά
προσεκτικά	≠	Απρόσεχτα
μαζί	≠	Χωριστά
πάνω	≠	κάτω

Τετράδιο εργασιών σελ. 10

Έπειτα κόψτε τη δαντέλα που υπάρχει γύρω γύρω στα χρυσά χάρτινα πιάτα, ώστε να σχηματιστεί ένα ημικύκλιο και κολλήστε το στη βάση των φτερών.

Στη συνέχεια, ζωγραφίστε με μαρκαδόρους μια μεγάλη καρδιά.

Βάλτε κόλλα σε όλη την επιφάνεια της μάσκας, κολλήστε τις πούλιες και πασπαλίστε τη με τη χρυσόσκονη, για να είναι ακόμα πιο όμορφη.

Τέλος, πιάστε με το συρραπτικό το λάστιχο στα πλαϊνά της μάσκας. Η μάσκα σας είναι έτοιμη!

Τετράδιο εργασιών σελ. 9

Ένας Αρλεκίνος από χαρτί

1 Πολλές φορές οι ηθοποιοί, για να παίξουν κάποιο ρόλο σε μια παράσταση χρησιμοποιούν μάσκες, όπως του Αρλεκίνου και της Κολομπίνας. Παρακάτω θα βρείτε τα υλικά κατασκευής μιας μάσκας.
Προσπαθήστε να γράψετε τις οδηγίες κατασκευής της ακολουθώντας τη σειρά των εικόνων.

Θα χρειαστείτε: Χρωματιστό χαρτόνι, ένα κομμάτι λάστιχο, χρωματιστές πούλιες, ψαλίδι, κόλλα στικ, χρυσόσκονη, φτερά, χρωματιστές μπογιές ή μαρκαδόρους, συρραπτικό και χρυσά χάρτινα πιάτα.

Πρώτα σχεδιάστε πάνω στο χρωματιστό χαρτόνι τη μάσκα και κόψτε την προσεκτικά με το ψαλίδι.

Κατόπιν βάλτε κόλλα στο πάνω μέρος της μάσκας για να κολλήσετε τα φτερά.

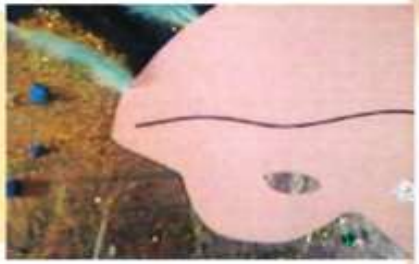

Μετά πάρτε τα φτερά και κολλήστε τα ένα ένα στο πάνω μέρος της μάσκας.

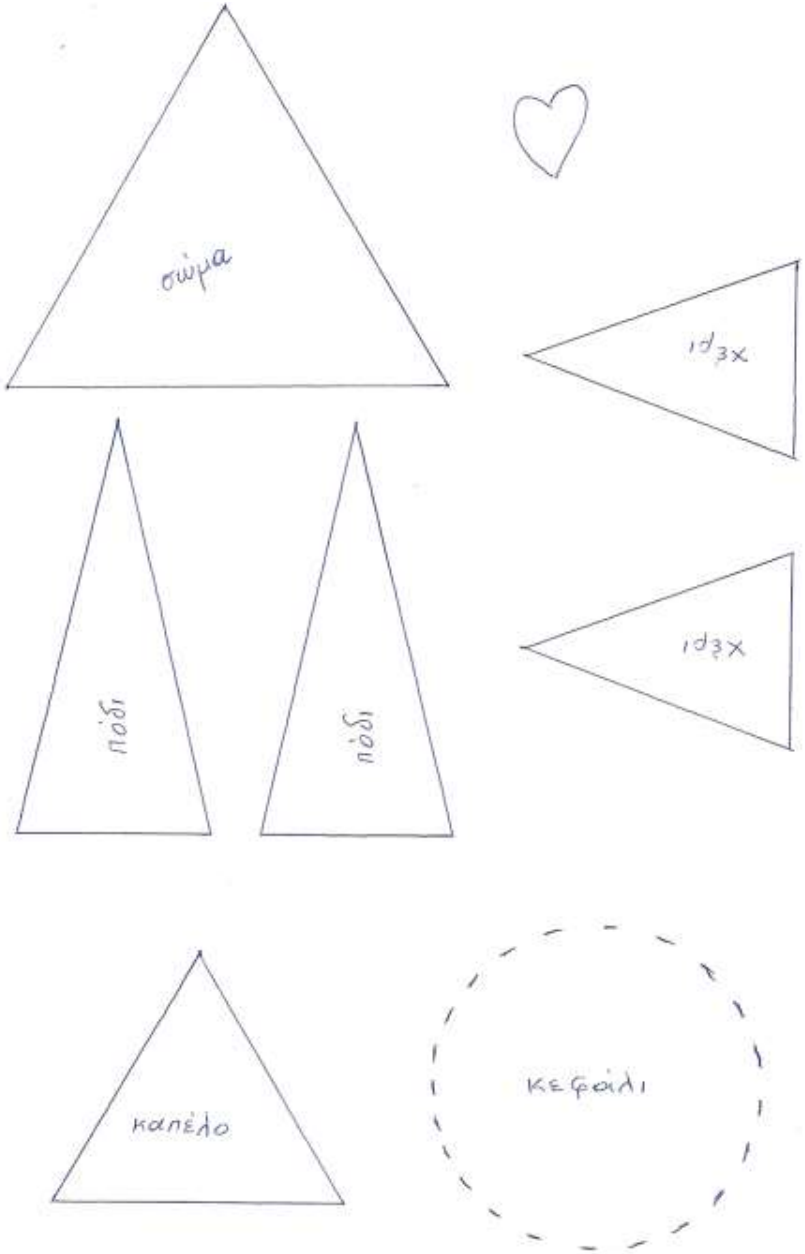

Ένας Αρλεκίνος από χαρτί